

PERSBERICHT

12 JANUARI 2026

Kaaimantaks: opvolging 2025 van de aanbevelingen

Het Rekenhof is nagegaan welk gevolg werd gegeven aan de aanbevelingen die het had geformuleerd in zijn audit van april 2023, over de slagkracht van de kaaimantaks 2.0. Het is van oordeel dat werd tegemoetgekomen aan zes van de veertien aanbevelingen en dat vier aanbevelingen nog in uitvoering zijn. Vier aanbevelingen werden niet of onvolledig uitgevoerd. Recent vernietigde het Grondwettelijk Hof echter een aantal wetsbepalingen van de herwerkte kaaimantaks 2.1.

Om belastingontduiking en -ontwijking via juridische, veelal buitenlandse constructies te bestrijden, voerde België in 2015 de kaaimantaks in. Dat is een zogeheten 'doorkijkbelasting', waarbij de inkomsten uit een juridische constructie belast worden bij de oprichters of begunstigden, alsof ze die zelf rechtstreeks hadden verkregen. Om misbruik en achterpoortjes weg te werken, werd de regeling in 2017 aangescherpt, zodat vaak sprake is van een kaaimantaks 1.0 (vóór 2017) en een kaaimantaks 2.0 (na 2017).

Kaaimantaks 2.1

Twee jaar na zijn initiële audit stelt het Rekenhof vast dat de programmawet van 22 december 2023 bijna alle gesignaleerde wetgevende gebreken van de kaaimantaks 2.0 heeft weggewerkt. Vanaf 1 januari 2024 (aanslagjaar 2025) legt de herwerkte kaaimantaks 2.1 bijgevolg nieuwe regels op voor de inkomsten en uitkeringen van juridische constructies.

Zo zijn er zogeheten 'tussenconstructies' in het leven geroepen en het begrip 'oprichter' werd uitgebreid met een vorm van onrechtstreeks oprichterschap. Voortaan wordt ook verondersteld dat een natuurlijk persoon de oprichter van een juridische constructie is, wanneer hij in een centraal register van uiteindelijke begunstigden (UBO-register) wordt vermeld als een uiteindelijke begunstigde van de juridische constructie. Dat moet het moeilijker maken om de kaaimantaks te ontwijken.

Om te vermijden dat de kaaimantaks voordeliger is dan wanneer hij niet wordt toegepast, is bovendien de vrijstellingsregeling aangescherpt. Zo wordt de vrijstelling geweigerd wanneer de inkomsten die de juridische constructie uitkeert afkomstig zijn van vrijgestelde meerwaarden op aandelen of vastgoed.

Arrest Grondwettelijk Hof

Op 18 september 2025 verscheen echter een arrest van het Grondwettelijk Hof, dat de kaaimantaks 2.1 gedeeltelijk terugschreefde. Beleggingsinstellingen waarvan de rechten voor meer dan 50 % door één persoon of meer met elkaar verbonden personen worden aangehouden (bijvoorbeeld de zogeheten *fonds dédiés*), zouden in de kaaimantaks 2.1 automatisch als juridische constructies worden beschouwd. Het Grondwettelijk Hof stelt nu dat beleggers ook in een dergelijke situatie de mogelijkheid moeten hebben om aan te tonen dat het fonds niet louter uit fiscale motieven werd opgericht.

Wanneer een Belgische oprichter zijn woonplaats of zetel van fortuin naar het buitenland verplaatst, is volgens de kaaimantaks 2.1 een exitheffing van toepassing. Het arrest van het Grondwettelijk Hof vernietigt die exittaks niet, maar beperkt het toepassingsgebied wel tot de zogeheten 'Belgische periode' waarin het vermogen is opgebouwd.

Daarnaast is de kaaimantaks niet van toepassing op juridische constructies met een daadwerkelijke economische activiteit, de zogenaamde *substance-uitsluiting*. Om te voorkomen dat activiteiten die betrekking hebben op het beheer van het privévermogen als economische activiteit zouden worden aangemerkt, had de kaaimantaks 2.1 de definitie van het begrip 'economische activiteit' beperkt tot "*het leveren van goederen of diensten op een bepaalde markt*". Hoewel het Grondwettelijk Hof oordeelt dat het beheer van privévermogen geen economische activiteit is maar de uitoefening van het eigendomsrecht, bestempelt het de aangescherpte definitie als in strijd met het Europese recht.

Werk in uitvoering

Om de budgettaire impact van de kaaimantaks op te volgen, is de verplichting om juridische constructies te vermelden in de aangifte van de personenbelasting en de rechtspersonenbelasting uitgebreid met o.a. een opgave van alle inkomsten van elke juridische constructie.

Het aanbevolen overleg om gegevens over juridische constructies waarbij de oprichter is overleden systematisch uit te wisselen met de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) en de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (AAPD) is in het najaar 2025 van start gegaan. Die systematische uitwisseling is belangrijk om het risico te verkleinen dat in hoofde van de oprichter-erfgenaam het vererfde kapitaal niet belast wordt.

De aanbeveling om het UBO-register in bulk te kunnen gebruiken voor risicoanalyse van juridische constructies, stoot vooralsnog op juridische bezwaren. Daarnaast is van een versoepeling van de procedure voor buitenlandse bankonderzoeken nog geen sprake. Evenmin werden vorderingen geboekt bij het nagaan hoe de fiscus toegang kan krijgen tot de brongegevens in de *Offshore Leaks*-databank van het internationale netwerk van onderzoeksjournalisten (ICIJ).

Vooruitgang is er dan weer wel voor de ondersteuning van fiscale controles, met onder meer een cursus over de kaaimantaks voor controleambtenaren en een standpunt van de fiscus over de wisselwerking tussen de kaaimantaks en de dubbelbelastingverdragen. Ook is er een circulaire over de kaaimantaks in voorbereiding.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "Kaaïmantaks - opvolging 2025 van de aanbevelingen" werd bezorgd aan het federale parlement. Het verslag en dit persbericht zijn beschikbaar op rekenhof.be.